

Gruvstugan

Guide to the Footh-path and museum

SVENSKA · ENGLISH

Hitta vägen till Gruvstugan

Find the road

Gruvstugan, with museum, restplace and a 4 km long, foot-path throw the wilderness in an ancient mining district.

Text och teckningar:

Jan-Eric Karlström
Telefon 013/15 87 97.

Översättning till engelska:
Anna Maria Lilljebjörn.

Gruvstugan ägs och förvaltas
av Holmen Skog AB.

Skötsel och tillsyn omhänderhas
av Gruvstugans Intresseförening.

Mot Hällestad

Vandringsled

Dass

Gruvstugan

Skogalund

Från Berg/Linköping

Kring Hällestads Storgruva växte på 1600-talet upp en gruvby som omfattade ett femtiotal byggnader. **GRUVSTUGAN** är det enda nu kvarvarande huset från den tiden.

Svenska

Gruvstugan är den centrala punkten i försöken att levandegöra historien kring bergsbruket i Norra Östergötland. I Gruvstugan finns utställningar av landskapsmodeller som visar bebyggelsen från 1600-talet samt modeller av äldre maskiner och anordningar som har använts i bergsbruket.

I Gruvstugan finns också utställningar av mineral och bergarter från de geologiska formationer, som omsluter körtlarna av järnmalm i de här delarna av bergslagen.

Från Gruvstugan utgår två vandringsleder. En kortare gulmärkt led går runt Hällestads Storgruva. Det är den gruva som har varit den mest betydande inom Hällestads bergslag.

En annan 4 km lång vandringsled med röd märkning tar besökaren genom de djupa skogarna till ett flertal intressanta platser med spår av bergshantering. Skriften som du håller i handen berättar bergslagens historia genom teckningar, som illustrerar olika moment i bergsböndernas liv och arbete.

Organiserat bergsbruk i de här skogarna är känt sedan 700 år tillbaka. Bönderna som brukade berget bytte sitt järn mot brödsäd, som var en bristvara i de här skogsbygderna.

På 1600-talet inträdde holländska finansfamiljer i bergverksamheten genom att arrendera Finspong. Den ledande mannen Louis De Geers affärsidé var, att i Finspong gjuta kanoner av järn istället för brons.

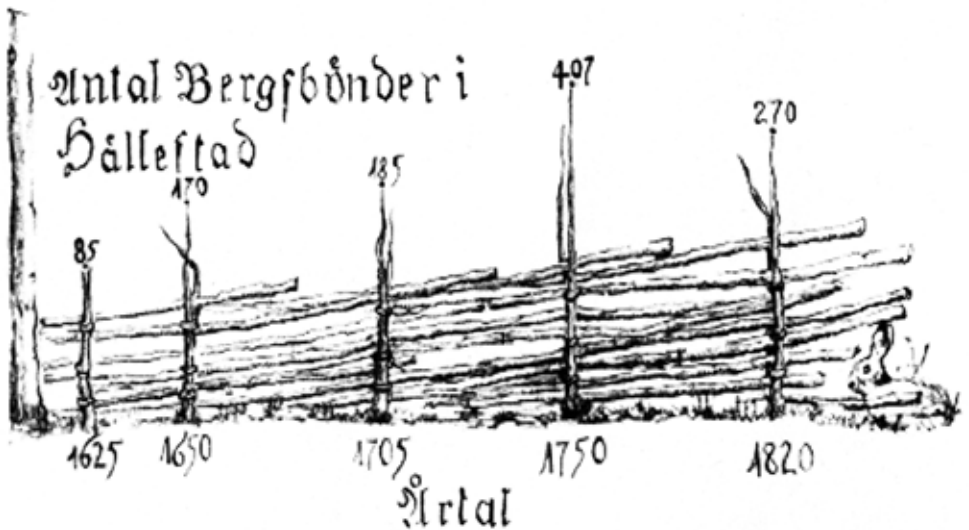
Överallt i Sverige är det tillåtet, att ströva fritt omkring i skogen. Här vid Gruvstugan är du också välkommen innanför grinden. Det är tillåtet att använda bord, bänkar och parkeringsplatser och att besöka Gruvstugans övervåning. Där finns en utställning av olika mineral från trakten.

Man kan också besöka den gamla källaren som innehåller en modell i naturlig storlek av ett arbetsrum i gruvan på 1600-talet och i ficklampans sken kan man se en utställning av undervattensfoton från gruvorna i Åsebro.

Om du vill se Gruvstugan inifrån eller få ett guidad besök, se www.gruvspelet.se

Gruvstugan är navet i försöken att levandegöra historien kring Hällestads urgamla bergslag.

Engelska

In the presentation of the mining history of northern Östergötland the hut of Gruvstugan is central. There you can see models of scenery and constructions of houses from the 17th century and of old machines used in the mining.

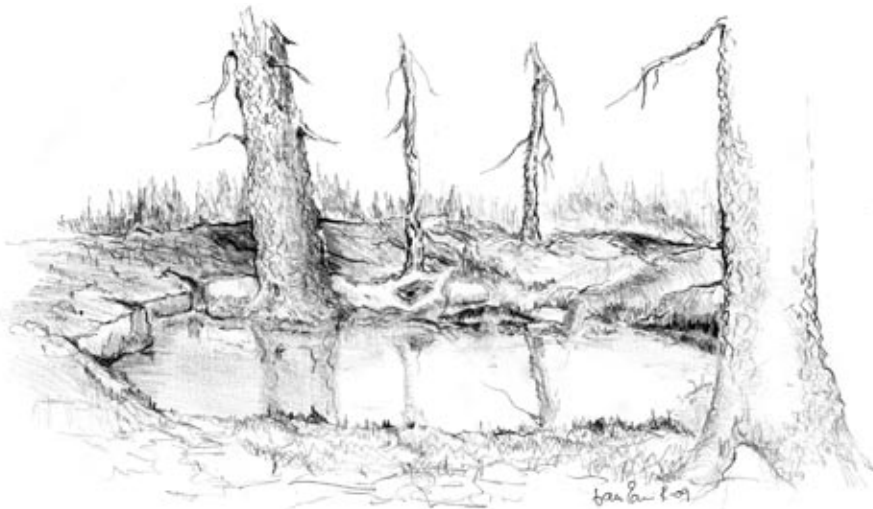
There are also samples of minerals and rocks containing iron-ore from this part of Sweden.

There are two walking tours starting at Gruvstugan: a shorter one of 1 kilometre marked with yellow colour, running around the pit of Storgruvan, and another walk of 4 kilometres marked with red colour which takes you through the deep forest to interesting places where you can see traces of the mining in the area.

The leaflet you are holding in your hand tells the story of the local mining in pictures showing different situations of mining farmers' life and work.

In this part of Sweden mining in an organised form is known 700 years back. People living in the forests worked the mines, melted the ore and exchanged it for rye and oats at the local markets visited by farmers coming from the plains and the agricultural area. Bread was our ancestors' most important food, but the farming land in the forest area was not enough to feed the people living there.

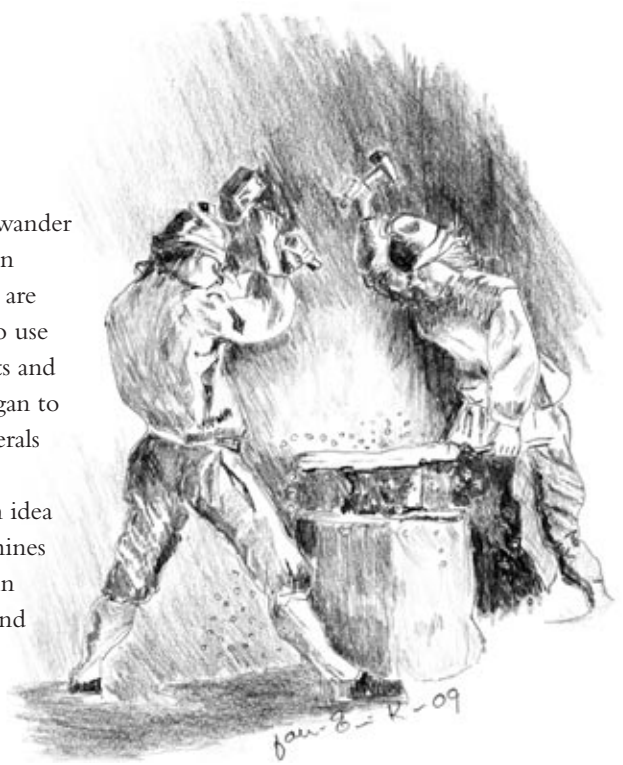
In the 17th century Dutch finance families were called in to Sweden to develop the mining work. The leading financier Louis de Geer came up with the idea to found cannons of iron ore instead of using bronze which had been the most common material for cannons earlier.

Alla gruvor är numera vattenfyllda. Inflödet av vatten var genom historien bergsböndernas största problem.

In Sweden everyone is allowed to wander about free in forests and in the open landscape. Here at Gruvstugan you are also welcome inside the gate and to use the parking area, the tables and seats and to visit the upper floor of Gruvstugan to see the exhibition of different minerals from the area.

In the old cellar you will get an idea of the working conditions in the mines of the 17th century from a model in natural size of the working space, and by the light of a torch you can see submarine photos from the mines now filled with water.

I äldsta tider gjorde bergsbönderna smidbart järn direkt ur smältorna.

När bergslagen upphörde på 1820-talet styckades bergsallmänningarna upp, såldes på auktion och uppodlades. Torpet Skogalund är en sådan nyodling från år 1840.

Grub- brytning

Berget bröts genom tillmakning.
Man eldade mot berget som
sprack och flagnade av.
Sprängmedel användes aldrig.

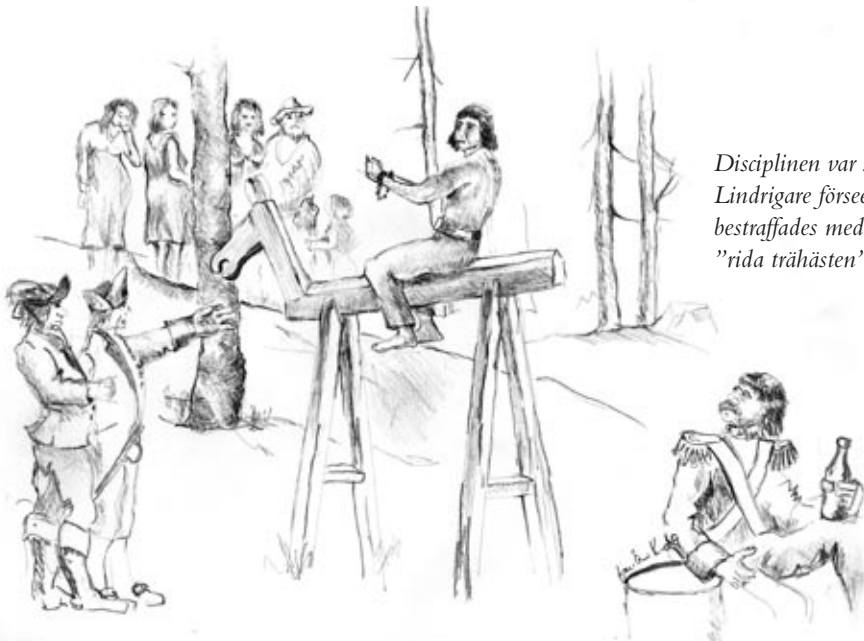
Malm, ofyndigt berg
och vatten kördes
upp till jordytan med
enkla hästdragna
vinschar.

Mining

När eldarna brunnit ut bröts den avflagnande stenen loss med enkla redskap.

Disciplinen var sträng.
Lindrigare förseelser
besträffades med att
"rida trähästen".

Träkol

Resmila under drivning.

Hundratalers förer med malm och träkol transporterades årligen. Där marken var mjuk bildades hälvägar, som man ännu kan hitta i skogarna.

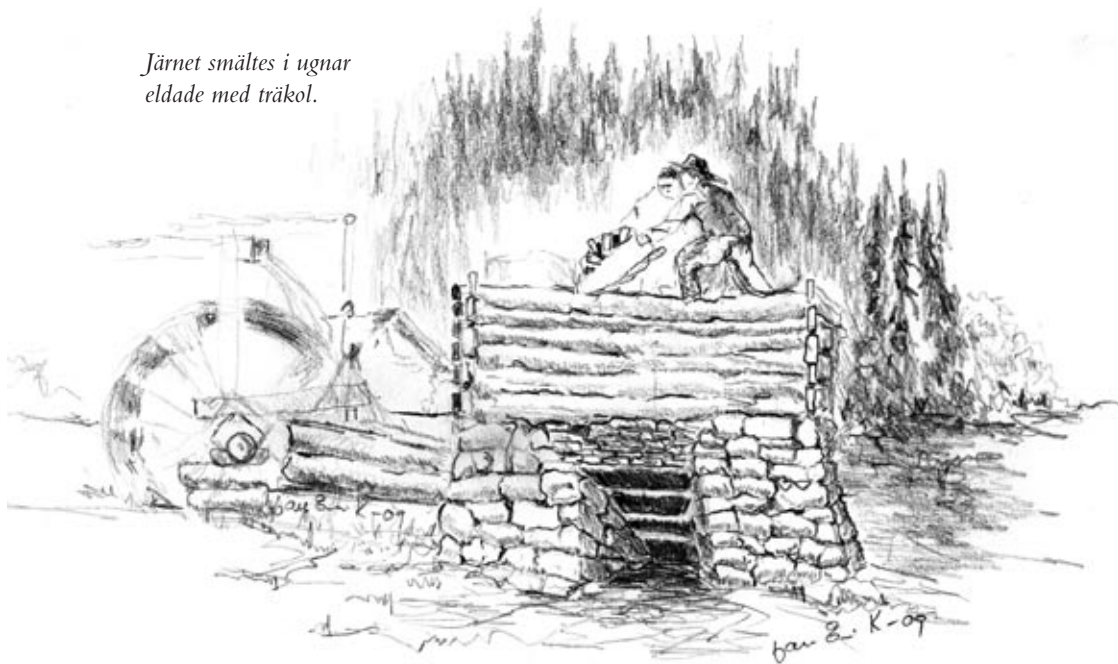

Charcoal

Träkolen transporterades på vintervägarna i stora hästdragna spånkorgar.

*Järnet smältes i ugnar
eldade med träkol.*

En av 1800-talets svenska politiker, som bättre än de flesta andra insåg skogarnas värde för landets utveckling har sagt under en riksdagsdebatt:

”Sveriges tillvaro som självständig stat beror därav, om det har skogar eller icke.”

Holmens Skogar i södra delen av Hällestad socken blev redan för mycket länge sedan tagna i anspråk för samhällsutvecklingen, vilket hade sin grund i skogarnas stora betydelse för det äldre bergsbruket.

Man vågar påstå, att Holmens industriella skogshistoria har sina rötter 700 år tillbaka i tiden.

Skogarna du just nu strövar i erbjuder därigenom en unik möjlighet för studier av hur ett långvarigt industriellt utnyttjande har påverkat – eller kanske inte alls påverkat – den ursprungliga skogsmiljön.

Oavsett vilken personlig uppfattning du än har om den moderna skogens betydelse för vår tids människor är en sak helt säker.

Vi har aldrig någonsin tidigare haft så mycket skog i vårt land som vi har just nu!

HOLMEN
SKOG